

Súd: Krajský súd Banská Bystrica
Spisová značka: 14Co/247/2012
Identifikačné číslo súdneho spisu: 6111223674
Dátum vydania rozhodnutia: 23. 11. 2012
Meno a priezvisko sudcu, VSÚ: JUDr. Mária Podhorová
ECLI: ECLI:SK:KSBB:2012:6111223674.1

Uznesenie

Krajský súd v Banskej Bystrici, ako súd odvolací v právnej veci navrhovateľa EOS KSI Slovensko, s.r.o., so sídlom Údernícka 5, Bratislava, IČO: 35 724 803, zast. TOMÁŠ KUŠNÍR s.r.o., so sídlom Údernícka 5, Bratislava, IČO: 36 613 843, proti odporcom 1/ B. G., nar. XX.X.XXXX, bytom K. ulica XXX/X, D., 2/ I. B., nar. XX.XX.XXXX, bytom C. XX, J. J., 3/ I. B., nar. XX.X.XXXX, bytom C. XX, J. J., za účasti vedľajšieho účastníka na strane odporcov Združenie na ochranu občana spotrebiteľa HOOS, so sídlom Važecká 16, Prešov, IČO: 42 176 778, zastúpeného JUDr. Ambrózom Motykom, advokátom, Advokátska kancelária Námestie SNP 7, Stropkov, o zaplatenie 2.076,03 € s príslušenstvom, o odvolaní navrhovateľa proti uzneseniu Okresného súdu Banská Bystrica č.k. 7C/3/2012-71 zo dňa 7.3.2012, takto

rozhodol:

Uznesenie okresného súdu v časti výroku o trovách konania mení tak, že navrhovateľ je povinný zaplatiť vedľajšiemu účastníkovi na strane odporcov trovy konania vo výške 237,41 € v lehote 15 dní od právoplatnosti rozhodnutia.

Vo zvyšnej časti zostáva uznesenie okresného súdu nedotknuté.

Žiadny z účastníkov nemá právo na náhradu trov odvolacieho konania.

odôvodnenie:

Odvolaním napadnutým uznesením okresný súd konanie zastavil; rozhodol, že navrhovateľovi sa vracia časť zaplateného súdneho poplatku v sume 117,87 € cestou Daňového úradu Bratislava, so sídlom Ševčenkova 32, Bratislava a zároveň rozhodol, že navrhovateľ je povinný uhradiť trovy konania vedľajšiemu účastníkovi na strane odporcov vo výške 333,02 € do 3 dní od právoplatnosti rozhodnutia.; odporcom náhradu trov konania nepriznal.

V odôvodnení rozhodnutia uviedol, že konanie bolo zastavené z dôvodu späťvzatia návrhu navrhovateľom. Nakoľko k zastaveniu konania došlo pred prvým pojednávaním, súd podľa ust. § 11 ods. 3 a 4 zák. č. 71/1992 Zb. o súdnych poplatkoch a poplatku za výpis z registra trestov vrátil navrhovateľovi súdny poplatok za návrh v sume 117,87 € (pôvodný súdny poplatok 124,50 € krátený o sumu 6,63 €) prostredníctvom miestne príslušného Daňového úradu Bratislava. O trovách konania súd rozhodol s poukazom na § 146 ods. 2. O. s. p., podľa ktorého ak niektorý z účastníkov zavinil, že konanie sa muselo zastaviť, je povinný uhradiť jeho trovy. Nakoľko navrhovateľ zoberal návrh späť až po vznesenej námietke premlčania vedľajším účastníkom a opatrovníkom odporcu, navrhovateľ je povinný nahradiť trovy konania vedľajšiemu účastníkovi vo výške 333,02 €.

Proti výroku uznesenia okresného súdu o trovách konania podal v zákonnej lehote odvolanie navrhovateľ, ktorý má za to, že v danom prípade nemožno hovoriť o trovách účelne vynaložených na uplatnenie alebo bránenie práva. Uviedol, že sa nemôže brániť proti vstupu združenia do konania za účelom ochrany spotrebiteľa, avšak nevidí význam v právnom zastúpení vedľajšieho účastníka,

keďže samotnou úlohou združenia je ochrana spotrebiteľa v spotrebiteľských sporoch. Domnieva sa, že v danom prípade nemožno prijať záver, že právny zástupca vedľajšieho účastníka vykonal úkony nevyhnutné pre úspech vo veci, t.j. poskytol právne služby, ktorých vykonanie by malo vplyv na rozhodnutie súdu, a ktoré by nemohlo uskutočniť samotné združenie bez právneho zastúpenia. Zastáva názor, že konaním vedľajšieho účastníka v podobe jeho právneho zastúpenia dochádza k nadbytočnému navyšovaniu trov konania a nehospodárnosti konania, a na túto skutočnosť by mal súd prihliadať a reflektovať použitím ust. § 150 O.s.p.. Poukázal na to, že z rozhodnutia nie je zrejmé, akým spôsobom si právny zástupca účastníka vyčíslil trovy právneho zastúpenia vo výške 333,02, pri ktorých nie je zrejmé z akej tarifnej odmeny súd vychádzal, keďže keby vychádzal zo sumy 2.076,03 € podľa Vyhlášky č. 655/2004 Z.z. súd by priznal vedľajšiemu účastníkovi náhradu trov konania za 2 úkony právnej služby (2 x 91,29 €) a za 2 režijné paušály (2 x 7,63 €) a 20% DPH, celkovo vo výške 237,41 €. Navrhovateľ je názoru, že v prípade, ak súd prizná vedľajšiemu účastníkovi náhradu trov konania, čo navrhovateľ považuje v zmysle vyššie uvedeného za nedôvodné, má ich priznať len v zmysle § 9 ods. 1 a § 10 ods. 2 vyhlášky, pri výpočte ktorých vychádza len z hodnoty sporu 2.076,03 €, ktorá predstavuje tarifnú hodnotu určenú pri začatí poskytovania právnej služby. Na základe uvedeného odvolateľ navrhol, aby odvolací súd uznesenie okresného súdu v časti výroku o trovách konania zmenil tak, že vedľajšiemu účastníkovi náhradu trov konania nepriznáva. Spolu s odvolaním si navrhovateľ uplatnil trovy odvolacieho konania vo výške 25,10 €.

Vedľajší účastník na strane odporcov Združenie na ochranu občana spotrebiteľa HOOS vo svojom vyjadrení k odvolaniu uviedol, že je absurdné, ak navrhovateľ, ako účastník konania zastúpený advokátom, upiera právo na zastúpenie advokátom inému účastníkovi. V časti účelnosti trov vynaložených na právnu pomoc poukázal na čl. 47 ods. 2 Ústavy, pričom zároveň poukázal aj na uznesenie Najvyššieho súdu SR sp. zn. 5Cdo/71/2010 z 9.6.2010, ako aj na Občiansky súdny poriadok Komentár - I. diel, 2. Vydanie 2012, autorov Števček/Ficová a kol., nakladateľstva C.H.Beck. Uviedol, že konanie bolo zastavené po tom, čo vzal navrhovateľ žalobu späť v celom rozsahu a to až po vstupe vedľajšieho účastníka do konania, teda v dôsledku jeho aktivity. K námietke navrhovateľa ohľadne nesprávneho stanovenia tarifnej hodnoty veci súdom, ktorá predstavuje istinu a kapitalizovanú sumu úrokov z omeškania ku dňu začatia poskytovania právnych služieb vedľajší účastník uviedol, že trvá na svojom nároku, lebo konanie a poskytovanie právnej služby začalo nielen o istinu ale aj o úroky z omeškania a tento predmet konania definuje výšku peňažného plnenia, ktorého sa právna služba týka, pri začatí poskytovania právnej služby. Toto peňažné plnenie predstavuje tarifnú hodnotu, z ktorej je potrebné vypočítať tarifnú odmenu podľa § 10 ods. 2 vyhl. č. 655/2004 Z.z.. Neexistuje žiaden právny dôvod, aby istina mala mať na účely advokátskych trov iný právny režim ako príslušenstvo - úroky z omeškania, nakoľko takéto rozdielne posudzovanie ich právneho režimu žiadne ustanovenie vyhlášky neumožňuje. Na podporu názoru, že tarifnou hodnotou je nielen istina ale aj úroky z omeškania vedľajší účastník poukázal na jednoduchú prax súdov pri aplikácii § 142 ods. 1 O.s.p., keď pri skúmaní záverov o plnom úspechu vo veci sa vyžaduje plný úspech aj v otázke príslušenstva uplatneného nároku, ináč možno uvažovať len o aplikácii § 142 ods. 2 O.s.p.. Nezriedka sú sumy príslušenstva pohľadávky pomerne vysoké a často dosahujú aj výšku istiny, alebo ju prevyšujú. Vedľajší účastník rozhodnutie okresného súdu v napadnutej časti považoval za vecne správne, navrhol ho potvrdiť a zaviazat' navrhovateľa na náhradu trov odvolacieho konania, ktoré vyčíslil vo výške 87,84 €.

Krajský súd, ako súd odvolací, preskúmal vec v rozsahu danom ustanovením § 212 ods. 1 O. s. p., bez nariadenia pojednávania podľa § 214 ods. 2 O. s. p., odvolaním napadnutý výrok uznesenia okresného súdu o trovách konania podľa § 220 O. s. p. zmenil z nasledovných dôvodov:

Podľa § 93 ods. 2, 4 O. s. p. ako vedľajší účastník sa môže popri navrhovateľovi alebo odporcovi zúčastniť konania aj právnická osoba, ktorej predmetom činnosti je ochrana práv podľa osobitného predpisu. V konaní má vedľajší účastník rovnaké práva a povinnosti ako účastník. Koná však iba sám za seba. Ak jeho úkony odporujú úkonom účastníka, ktorého v konaní podporuje, posúdi ich súd po uvážení všetkých okolností.

Z citovaných ustanovení jednoznačne vyplýva, že vzhľadom na spotrebiteľský charakter sporu, Združenie na ochranu občana spotrebiteľa HOOS má oprávnenie vystupovať v tomto konaní ako vedľajší účastník na strane odporcu (spotrebiteľa), pričom nemusí preukazovať „právny záujem na jeho výsledku“, pretože (ako už bolo uvedené vyššie) možnosť, aby vystupoval ako vedľajší účastník na strane odporcu (spotrebiteľa) mu dáva priamo špeciálna zákonná úprava uvedená v ustanovení § 93 ods. 2 O. s. p.. Keďže ustanovenie § 93 ods. 4 O. s. p. výslovne upravuje, že vedľajší účastník má v konaní rovnaké práva a povinnosti ako účastník, z toho možno vyvodiť len jeden záver a to, že vedľajší účastník má (rovnako ako akýkoľvek hlavný účastník) jednak právo na právnu pomoc pred súdmi, čo je základné ústavné právo (článok 47 ods. 2 Ústavy Slovenskej republiky), ktoré sa v rámci civilného súdneho konanie realizuje možnosťou zabezpečiť si kvalifikované právne zastúpenie splnomocneným právnym zástupcom - advokátom, a samozrejme má i právo na náhradu trov konania, kam podľa ustanovenia § 137 ods. 1 O. s. p. bez akýchkoľvek pochybností patrí i náhrada trov právneho zastúpenia. Samozrejme, vedľajšiemu účastníkovi môže byť priznaná náhrada trov konania (teda i náhrada trov právneho zastúpenia) len v prípade, ak právo na náhradu trov konania vznikne tomu účastníkovi, na strane ktorého v konaní vystupoval.

V tomto prípade došlo k zastaveniu konania preto, že navrhovateľ pred začatím pojednávania vo veci samej zobral návrh v plnom rozsahu späť z dôvodu, že akceptoval námietku premlčania, ktorú voči uplatňovanému nároku vzniesol vedľajší účastník na strane odporcov.

Podľa § 146 ods. 1 písm. c/ O. s. p., žiaden z účastníkov nemá právo na náhradu trov konania podľa jeho výsledku, ak bolo konanie zastavené.

Podľa § 146 ods. 2 O. s. p., ak niektorý z účastníkov zavinil, že konanie sa muselo zastaviť, je povinný uhradiť jeho trovy. Ak sa však pre správanie odporcu vzal späť návrh, ktorý bol podaný dôvodne, je povinný uhradiť trovy konania odporca.

Z citovaných ustanovení vyplýva, že ak došlo k zastaveniu konania, v zásade žiaden z účastníkov konania nemá právo na náhradu trov konania. Možnosť, aby niektorému z účastníkov konania bola uložená povinnosť nahradiť trovy konania nastáva až vtedy, ak sú v danom prípade zastavenia konania splnené podmienky uvedené v ustanovení § 146 ods. 2 O. s. p.. Ustanovenie druhého odseku § 146 O. s. p. je v pomere k prvému odseku špeciálnou úpravou a preto súd, ktorý o trovách konania rozhoduje, musí v prvom rade skúmať existenciu procesných podmienok uvedených v druhom odseku citovaného ustanovenia a v prípade, ak zistí existenciu týchto podmienok, musí o trovách konania rozhodnúť podľa druhého odseku, teda musí uložiť niektorému z účastníkov konania povinnosť nahradiť trovy konania (ak trovy konania vznikli a ak boli riadne uplatnené).

Ustanovenie § 146 ods. 2 O. s. p. ukladá povinnosť nahradiť trovy konania tomu, kto zavinil, že konanie muselo byť zastavené. Zavinenie v zmysle tohto ustanovenia je potrebné posudzovať len z procesného hľadiska. Preto, ak v tomto prípade vzal navrhovateľ návrh voči odporcovi v celom rozsahu späť, pričom z obsahu spisu je nesporné, že tak urobil z dôvodu, že akceptoval námietku premlčania, ktorú voči uplatňovanému nároku vzniesol vedľajší účastník na strane odporcu, možno konštatovať len jediný záver a to, že predmetný návrh navrhovateľa bol podaný (objektívne) nedôvodne a že k jeho späťvzatiu došlo v dôsledku jeho procesného zavinienia. Preto mu podľa prvej vety § 146 ods. 2 O. s. p. vznikla povinnosť uhradiť vedľajšiemu účastníkovi na strane odporcov trovy konania, ktorých súčasťou sú i trovy právneho zastúpenia.

V sporovom konaní Občiansky súdny poriadok vychádza zo zásady zodpovednosti za výsledok, podľa ktorej má účastník nárok na náhradu trov konania potrebných na účelné uplatnenie a bránenie práva vtedy, ak mal vo veci úspech. Citovaný zákon priznáva vedľajšiemu účastníkovi rovnaké práva a povinnosti aké má účastník konania (§ 93 ods. 3 prvá veta O. s. p.). Preto je vedľajší účastník oprávnený vykonávať vo svojom mene všetky procesné úkony s výnimkou úkonov, ktoré znamenajú dispozíciu s konaním (napr. späťvzatie žaloby) alebo s predmetom konania (zmena žaloby, uznanie nároku) a úkonov, ktoré vykonáva sám účastník (späťvzatie odvolania a pod.). Súd mu tiež doručuje písomnosti a

predvoláva ho na pojednávanie. Použitím gramatického a logického výkladu § 93 ods. 4 O.s.p. možno tak isto dôjsť k jednoznačnému záveru, že ak sú na to splnené zákonné podmienky, môže mu súd priznať právo na náhradu trov konania, alebo mu naopak môže uložiť povinnosť zaplatiť ich náhradu úspešnému účastníkovi konania. Uvedené vyplýva aj zo skutočnosti, že účastník konania, na ktorého strane vedľajší účastník nestojí, vynakladá trovy konania tak voči účastníkovi konania stojacemu na druhej strane, ako aj voči vedľajšiemu účastníkovi konania, keď platí, že pre úspech v konaní sa musí vysporiadať jednak so skutkovými okolnosťami, dôkazmi a právnym posúdením prezentovaným oproti stojacim účastníkom konania, ako aj dôkazmi a argumentáciou vedľajšieho účastníka konania. V prípade zastavenia konania vo všeobecnosti platí, že žiaden z účastníkov nemá právo na náhradu trov konania. Z tejto všeobecnej zásady existujú dve výnimky: Prvou výnimkou je, že ak niektorý z účastníkov zaviniť že sa konanie muselo zastaviť, je povinný nahradiť jeho trovy (§ 146 ods. 2 O.s.p.). Zavinenie môže existovať tak na strane navrhovateľa ako aj na strane odporcu. Na strane navrhovateľa existuje aj vtedy ak vzal návrh späť z dôvodu, že navrhovateľ vzniesol oprávnenú námietku premlčania. Druhou výnimkou je, že ak pre správanie odporcu vzal späť návrh, ktorý bol podaný dôvodne, je povinný uhradiť trovy konania odporcu (§ 146 ods. 2 druhá veta). V predmetnom konaní je splnená prvá výnimka a teda prvostupňový súd rozhodol správne, keď navrhovateľa zaviazal na náhradu trov konania vedľajšiemu účastníkovi na strane odporcov, ktorý si ich v konaní uplatnil.

Z uvedeného odôvodnenia vyplýva, že okresný súd rozhodol vecne správne, keď zaviazal navrhovateľa k povinnosti zaplatiť vedľajšiemu účastníkovi na strane odporcov Združeniu na ochranu občana spotrebiteľa HOOS náhradu trov prvostupňového konania, ktoré de facto predstavujú trovy jeho právneho zastúpenia. Samotným odporcom žiadne konkrétne trovy prvostupňového konania nevznikli a preto nebol dôvod, aby okresný súd rozhodoval o náhrade trov odporcov.

Vedľajší účastník na strane odporcov OZ právna pomoc spotrebiteľom, so sídlom Košice, Sofijská 13, zastúpeného JUDr. Ladislavom Mikušom, advokátom, Advokátska kancelária so sídlom Košice, Stará Baštova 2, vstúpil do konania až po podaní odvolania, teda t.j. podaním doručeným okresnému súdu dňa 7.5.2012 a podaním doručeným krajskému súdu dňa 19.9.2012 na základe výzvy súdu oznámil, že z konania ako vedľajší účastník vystupuje.

Pre úplnosť odvolací súd uvádza, že navrhovateľ v odvolaní síce navrhoval, aby vedľajšiemu účastníkovi na strane odporcu nebola náhrada trov konania podľa ustanovenia § 150 ods. 1 O. s. p. priznaná, avšak neuviedol žiadne konkrétne dôvody hodné osobitného zreteľa, ktoré by boli relevantným dôvodom na to, aby úspešnému vedľajšiemu účastníkovi na strane odporcu náhrada trov konania nebola výnimočne priznaná (§ 150 ods. 1 O. s. p.).

Nemožno súhlasiť ani s argumentom navrhovateľa, ktorým spochybňoval nutnosť a účelnosť vynaloženia trov právneho zastúpenia vedľajšieho účastníka, pretože práve kvalifikované podanie vedľajšieho účastníka (zastúpeného advokátom), v ktorom vzniesol námietku premlčania uplatňovaného nároku bolo vo svojej podstate dôvodom späťvzatia návrhu a teda malo priamy vplyv na spôsob skončenia sporu.

Z uvedeného odôvodnenia vyplýva, že okresný súd rozhodol vecne správne, keď zaviazal navrhovateľa k povinnosti zaplatiť vedľajšiemu účastníkovi na strane odporkyne náhradu trov prvostupňového konania, ktoré de facto predstavujú trovy jeho právneho zastúpenia. Samotnej odporkyne žiadne konkrétne trovy prvostupňového konania nevznikli a preto nebol dôvod, aby okresný súd rozhodoval o náhrade trov odporkyne. Vo veci však okresný súd nepostupoval v súlade so zákonom, ak do základu pre výpočet odmeny za jeden úkon právnej služby okrem istiny 2.076,03 € vzal i úroky z omeškania kapitalizované ku dňu poskytovania právnych služieb.

Podľa § 9 ods. 1 vyhlášky č. 655/2004 Z. z. o odmenách a náhradách advokátov za poskytovanie právnych služieb v znení neskorších predpisov (ďalej len „Vyhláška“), základná sadzba tarifnej odmeny sa stanoví podľa tarifnej hodnoty veci alebo druhu veci, alebo práva a podľa počtu úkonov právnej služby, ktoré advokát vo veci vykonal, ak táto vyhláška neustanovuje inak.

Podľa ust. § 10 ods. 2 vyhlášky, ak nie je ustanovené inak, považuje sa za tarifnú hodnotu výška peňažného plnenia alebo cena vecí alebo práva, ktorých sa právna služba týka, určená pri začatí poskytovania právnej služby; za cenu práva sa považuje aj hodnota pohľadávky a hodnota záväzku.

Posledne citované ustanovenie vyhlášky pri určovaní tarifnej hodnoty vo svojom obsahu výslovne pojednáva o hodnote pohľadávky a nie aj o hodnote príslušenstva pohľadávky. Úroky z omeškania (rovnako ako úroky, poplatok z omeškania a náklady spojené s uplatnením pohľadávky) sú len príslušenstvom pohľadávky (§ 121 ods. 3 Občianskeho zákonníka). Ak by základom pre výpočet odmeny mala byť aj hodnota príslušenstva, musel by to zákonodarca výslovne uviesť v už spomínanom ust. § 10 ods. 2 vyhlášky tak, ako to urobil v § 7 ods. 2 zákona č. 71/1992 Zb. o súdnych poplatkoch a o poplatku za výpis z registra trestov, kde exaktne stanovil, že cena príslušenstva sa zahrnie do základu poplatku len vtedy, ak je príslušenstvo samostatným predmetom poplatkového úkonu. Keďže však zákonodarca vo vyhláške uvedeným spôsobom nepostupoval, treba vychádzať z už uvedeného, aplikačnou praxou overeného a doslovnému výkladu právnej normy zodpovedajúcemu záveru, že tarifnou hodnotou je len hodnota uplatnenej peňažnej pohľadávky a nie hodnota príslušenstva uplatnenej pohľadávky.

Pri hodnote peňažnej pohľadávky - istiny vo výške 2.076,03 € vedľajšiemu účastníkovi v súlade s ust. 142 ods. 1 O.s.p. vznikol nárok na náhradu trov prvostupňového konania vo výške 237,41 €, nakoľko k zastaveniu konania došlo z dôvodu späťvzatia návrhu v dôsledku vzniesenia námietky premlčania vedľajším účastníkom na strane odporcov. Suma 237,41 € pozostáva z odmeny právneho zástupcu vedľajšieho účastníka za dva úkony právnej služby (prevzatie a príprava zastúpenia, spísanie vyjadrenia k žalobe) vo výške po 91,29 € za úkon (§ 10 ods. 1 Vyhlášky), z režijného paušálu za dva úkony právnej služby vykonané v roku 2012 vo výške po 7,63 € a zo sumy 39,57 € tvoriacej 20% DPH.

Z uvedených dôvodov odvolací súd uznesenie okresného súdu vo výroku o trovách konania zmenil v zmysle § 220 O.s.p. tak, ako je uvedené vo výroku, pričom vychádzal iba z istiny, ktorú si navrhovateľ uplatnil aj v návrhu a vedľajšiemu účastníkovi priznal náhradu trov prvostupňového konania vo výške 237,41 € a na ich náhradu zaviazal navrhovateľa.

Odvolaním nenapadnuté výroky uznesenia okresného súdu o zastavení konania a o vrátení časti zaplateného súdneho poplatku zostali nedotknuté (§ 206 ods. 3 O. s. p.).

Pri rozhodovaní o trovách odvolacieho konania vychádzal odvolací súd z ustanovenia § 224 ods. 1, v spojení s § 142 ods. 2 O. s. p.. Odporcovia 1/, 2/ a 3/ v odvolacom konaní náhradu trov neuplatnili, postupom podľa § 151 O.s.p. a zo spisu nevyplývalo, že by im trovy vznikli. Navrhovateľ a vedľajší účastník boli v odvolacom konaní len čiastočne úspešní, preto krajský súd rozhodol, že žiadny z účastníkov nemá právo na náhradu trov tohto štádia konania.

Rozhodnutie bolo prijaté senátom krajského súdu pomerom 3:0.

Poučenie:

Proti tomuto rozhodnutiu odvolanie nie je prípustné.